سؤالات درس : علوم وفنون ادبی نام : نام خانوادگی: پایه:دوازدهم انسانی کلاس: ۳۰۴ نوبت اول: دی ماه۱۴۰۳	به نام خدا اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان رضوی اداره استعدادهای درخشان خراسان رضوی اداره آموزش و پرورش شهرستان قوچان دبیرستان شهیدبهشتی دوره دوم مهر آموزشگاه	تاریخ آزمون :۰۸/ ۱۰/ ۱۴۰۳ ساعت شروع آزمون: ۱۱:۳۰صبح زمان پاسخگویی : ۸۰ دقیقه تعداد صفحه:۳ تعداد سوال: ۲۸ دبیر: اکبری

ردیف	«به سوالات ذیل پاسخ دهید:»	بارم
	تاریخ ادبیات (۲ نمره)	
۱	**عبارات درست را با (ص) و نادرست را با (غ) مشخص نمایید.** الف) فن ترجمه از عوامل موثر بر رشد آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال های قبل از مشروطه بود. ( ) ب) اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل، یکی از عوامل ایجاد نهضت بازگشت ادبی بود. ( ) ج) لحن نسیم شمال لحنی طنزآمیز و انتقادی به بیان مسائل سیاسی و اجتماعی بود. ( )	۰/۷۵
۲	**نام پدیدآورندگان آثار زیر را بنویسید.** الف) داستان باستان : ب) خداوند نامه:	۰/۵
۳	**کوتاه پاسخ دهید:** الف) اولین و تنهاترین کتاب تاریخی دوره مشروطه چه نام دارد؟ ..... ب) تنها نمونه نمایشنامه در دوره مشروطه توسط چه کسی نوشته شد؟ ..... پ- مهمترین اثر ترجمه در دوره مشروطه نوشته کیست؟	۰/۷۵
	سبک شناسی (۲ نمره)	
۴	**پاسخ مناسب هر توضیح از ستون « الف» را با خطی در ستون « ب» به آن وصل کنید. (یک مورد اضافی است)** الف الف- دو تن از کسانی که با آگاهی از سنت ادبی به زبان پرصلابت گذشته وفادار ماندند ب- دو تن از کسانی که به زابن ساده و صمیمی و کوچه بازاری روی آوردند. ب ۱- ملک الشعرای بهار و سیداشرف الدین گیلانی ۲- ادیب الممالک فراهانی و ملک الشعرای بهار ۳- سیداشرف الدین گیلانی و عارف قزوینی	۰/۵
۵	**پاسخ درست را انتخاب کنید.** الف) مفهوم (آزادی- قانون) در شعر دوره بیداری، مترادف با مفهوم دموکراسی غربی است. ب) بسیاری از نثرهای دوره بیداری به ویژه نثر داستانی به موضوع (تنفر از خرافات- ترویج خرافات) می پردازد.	۰/۵
۶	**بیت زیر را در سطح ادبی بررسی نمایید. (یک مورد)** آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود ز جان شستم از برای آزادی	۰/۲۵
۷	**نوشته زیر از کدام نویسنده دوره ادبیات بیداری است؟** مدتی است که از تحریرات (نامه ها) شما محفوظ نشده ام ، در این مرارت و زحمت های خراسان چیزی که به فریاد » ماها می رسد همان الفاظ و معانی دلپذیر شما بود که مرده را جان می دهد و خسته را درمان، حالا چه افتاده که باب این » فیض مسدود است؟ الف- فرخی یزدی ب- قائم مقام فراهانی ج- ایرج میرزا د- ادیب الممالک فراهانی	۰/۲۵
۸	**هر کدام از موارد زیر مربوط به کدام یک از سطح های سبک شناسی دوره بیداری است؟** الف) استفاده از اصطلاحات موسیقی عامیانه و حتی واژه های فرنگی	۰/۵

www.konoon.ir

	ب) کاربرد راوی سوم شخص در صحنه های داستان	
	موسیقی شعر (۶ نمره)	
۹	در واژه « زیارت» کدام واج همیشه کوتاه تلفظ می شود؟	۰/۲۵
۱۰	اختیاراتی که شاعر با نحوه بیان و شیوه تلفظ خود اعمال می کند اختیار ..... نام دارد.	۰/۲۵
۱۱	در بیت « تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین/ کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت) وزن همسان آن بر ناهمسان برتری دارد یا ناهمسان بر همسان؟	۰/۲۵
۱۲	وزن کدام بیت « مستعمل فاعلات فع لن» است؟ الف- سرو را مانی ولیکن سرو را رفتارانه / ماه را مانی ولیکن ماه را گفتار نیست ب- می کوش به هر ورق که خوانی/ کان دانش را تمام دانی پ- بیا تا قدر یکدیگر بدانیم/ که تا ناگه ز یکدیگر نمانیم ت- پس سوی کاری فرستاد آن دگر/ تا از این دیگر شود او با خبر	۰/۲۵
۱۳	در کدام یک از تقطیع های زیر، به صورتی که بین دو کمانک تقطیع شده است، حذف همزه صورت گرفته است؟ الف) دل انگیز: (---U) ب) شورانگیز (---U)	۰/۵
۱۴	نشانه های هجایی بیت زیر را به دو صورت برش بزنید؛ پس از تعیین هجاهای آوایی، وزن هر یک را بنویسید. کشتی شکستگانیم، ای باد شرطه برخیز باشد که باز بینیم دیدار آشنا را	۲
۱۵	وزن بیت های زیر را بنویسید، پس از آن مقایسه کنید کدام بیت وزن همسان و کدام یک ناهمسان است؟ الف- ماه فرو ماند از جمال محمد سرو نباشد به اعتدال محمد ب- آب زنید راه را، هین که نگار می رسد مژده دهید باغ را بوی بهار می رسد	۱/۵
۱۶	تقطیع نمونه های زیر، به صورتی که بین دو کمانک تقطیع شده است، یا کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ نوع آن را بنویسید. الف- شب و روز (U- - - U) ب- کمان ابرویش (U - U - U -)	۱
	زیبایی شناسی(۶ نمره)	
۱۸	در ابیات زیر آرایه های مراعات نظیر- تلمیح و تضمین را مشخص نمایید. (فقط نام آرایه جلوی هر قسمت نوشته شود) الف) گفت آن یار کزو گشت سردار بلند جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد ب) تو ز قرآن باز خوان تفسیر بیت گفت ایزد: « مارمیت اذ رمیت» ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی « من از آن روز که در بند ، توام، آزادم» د) چون در این میدان نداری دست و پایی همچو گوی/ اختیار سر به زلف همچو چوگانش گذار	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۹	در کدام بیت آرایه تلمیح وجود دارد؟ تلمیح موجود در آن را توضیح دهید: الف) نی حدیث راه پرخون می کند قصه های عشق مجنون می کند ب) غمناک نباید بود از طعن حسود، ای دل شاید که چو وابینی، خیر تو در این باشد.	۰/۷۵
۲۰	درستی یا نادرستی با توجه به بیت زیر را مشخص نمایید. « بیستون بر سر راه است مباد از شیرین/ خبری گفته و غمگین دل فرهاد کنید» الف) در بیت « کوه بیستون» تضمین شده است. درست نادرست ب) آرایه مراعات نظیر در این بیت به کار رفته است. درست نادرست	۰/۲۵ ۰/۲۵

www.kanoon.ir

۲۱	در عبارات زیر آرایه لف و نشر را بیابید و جدول زیر را کامل کنید. الف: دو کس دشمن ملک و دین اند؛ پادشاه بی حلم و زاهد بی علم — لف ۲: ..... نوع لف و نشر: ..... ب: روی و چشمی دارم اندر مهر او/ کاین گهر می ریزد آن زر می زند — نشر ۲: ..... نوع لف و نشر:	۲
۲۲	با ذکر دلیل ثابت کنید در سروده زیر، آرایه « متناقض نما» به کار رفته است. از تهی سرشار، جویبار لحظه جاری است.	۰/۵
۲۳	در بیت « گفتی ز غمم بنشین یا از سرجان برخیز/ فرمان برمت جانا، بنشینم و برخیزم» موسیقی معنوی تضاد در بیت از مقابله چه کلماتی پدید آمده است؟	۰/۵
۲۴	در بیت های زیر، هر یک از قسمت های مشخص شده، کدام آرایه معنوی را به وجود آورده است آن را مشخص کنید. الف- شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل/ کجا دانند حال ما سبکباران ساحل ها (مراعات نظیر- تضاد) ب- ما با توایم و با تو نه ایم؛ اینت بوالعجب / در حلقه ایم با تو و چون حلقه بردریم (تضاد- متناقض نما) پ- در نیابد حال پخته هیچ خام/ پس سخن کوتاه باید والسلام (تضاد- متناقض نما) ث- خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم/ کز نسیمش « بوی جوی مولیان آید همی» (تضمین- تلمیح)	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۲۵	با توجه به بیت زیر، گزینهٔ درست کدام است ؟ «با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت» الف-آرایه های لف و نشر،مراعات نظیر وتضمین در بیت به کار رفته است . ب-آرایه های تلمیح ، مراعات نظیر و لف و نشر دربیت به کار رفته است . پ-آرایه های واج آرایی، لف و نشر، تضمین در بیت به کار رفته است . ت-آرایه های تلمیح، متناقض نما،لف و نشر در بیت به کار رفته است	۰/۲۵
	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۲۶	با توجه به متن زیر از کتاب «سیاحتنامهٔ ابراهیم بیگ»: «صبح تا شام درکوچه وبازارها می گردند؛هرجا دونفر با هم دیگردعوا کنند، نزد فرّاش باشی می برند، هرگاه دعوا خالی از اهمیت است ، دوتومان فراش باشی وپنج قران نایب و دوسه قران هم این فراشان می گیرند، مرخص میکنند .» الف)یک واژهٔ ترکی از متن بالا بیابید وبنویسید . ب) رواج چه کاری در متن،ویژگی فکری آن دوره را نشان میدهد ؟	۰/۵ ۰/۵
۲۷	**متن زیرازکتاب «مشروطه خالی» دهخدا رابخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید.** گفتم:«بابا من مرده شما زنده، شما ازوکیل خیر نخواهید دید؛ مگرهمان مشروطهٔ خالی چطور است؟ » گفتند:« برو پی کارت؛ سواد نداری حرف نزن.مشروطه هم بی وکیل میشه؟ دیدم راست می گویند.گفتم :«بابا !پس حاال که تعیین می کنید محض رضای خدا چشمانتان را وا کنید که به چاله نیفتید.وکیل خوب انتخاب کنید.» گفتند:«خیلی خوب». بله، گفتند خیلی خوب، چشم هاشان را واکردند.درست هم دقّت کردند.اما در چه؟درعظم بطن،کلفتی گردن، زیادی اسب وکالسکه. بیچاره هاخیال می کردند که گویا این وکلا را می خواهند به پلو خوری بفرستند.باری حاال بعد از دوسال تازه سر حرف من افتاده اند. الف)یک ویژگی زبانی از متن بالا بنویسید. ب)یک کنایه دراین نوشته بیابید که به شیوهٔتمثیل رایج است.	۰/۵ ۰/۵

www-kanoon.ir

۲۸	سروده زیر از عارف قزوینی را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. « ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس، همچو من است همت از باد سحر می طلبم کر ببرد خبر از من به رفیقی که طرف چمن است فکری ای هم وطنان، در ره آزادی خویش بنمایید که هرکس نکند، مثل من است خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است» الف) یک آرایه « استعاره » و یک آرایه « تشخیص» بیابید و بنویسید. ب) یک ویژگی زبانی به جز توجه به واژگان کهن در این شعر را بنویسید. پ) از ویژگی های شعر دوره بیداری، توجه شاعران به واژگان کهن است، یک واژه کهن در سروده بالا مشخص کنید که به این ویژگی توجه شده است. ت) در بیت اول واژه های قافیه کدام هستند؟ ث) این شعر را از دیدگاه فکری بررسی نمایید.	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵
«موفق ومویدباشید.»	**جمع بارم:**	**۲۰**

www-kanoon-ir

بسمه تعالی

امیر محمد قلعه کاهی، رتبه ۵ منطقه ۲ و ۱۵ کشور، دانشجوی حقوق دانشگاه تهران

سوال۱. درست_ نادرست_درست

سوال۲. میرزا حسن خان بدیع___ صبای کاشانی

سوال۳. تاریخ بیداری ایرانیان_میرزا آقا تبریزی_ جیمز موریه

سوال ۴. الف) ۲ ب)۳

سوال۵. آزادی _ تنفر از خرافات

سوال۶. قالب شعر غزل است، دست شستن ز جان ، کنایه از جان‌فشانی است.

سوال۷. گزینه ب

سوال۸. الف)زبانی ب)ادبی

سوال۹. واج "ی"

سوال۱۰. زبانی

سوال۱۱. وزن همسان بر ناهمسان برتری دارد.

سوال ۱۲. ب

www.kanoon.ir

سوال۱۳. ب

سوال۱۴.--U-/U--/--U-/U-- مفعول فاعلات مفعول فاعلات

--U-/U--/--U/-U-- مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

سوال۱۵.

الف) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

ب)مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

گزینه الف ناهمسان هست و گزینه ب همسان دولختی هست .

سوال۱۶.

الف) اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

ب) اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

سوال۱۸.

الف) تلمیح / ب) تضمین / ج)تضمین / د)مراعات نظیر

سوال ۱۹. گزینه الف؛ زیرا اشاره دارد به داستان عاشقانه لیلی و مجنون

سوال۲۰. الف) نادرست ..... ب)درست

سوال۲۱.

الف) زاهد بی علم .... لف و نشر : مرتب

www-kanoon-ir

ب)چشمی.... لف و نشر : نامرتب

سوال۲۲.

تهی و سرشار دو مفهوم متضاد و مقابل هم هستند و نسبت دادن این دو امر به هم در یک چیز از لحاظ عقلی محال است و «پارادوکس یا متناقض نما» است

سوال۲۳.بنشینم و برخیزم تضاد دارند.

سوال۲۴.

الف)مراعات نظیر _ ب)متناقض‌نما_ ج)تضاد_ د)تضمین

سوال۲۵. گزینه ب

سوال۲۶. الف) قران

ب)حل و فصل اختلافات بدون مراجعه به مقامات حکومتی و قضائی

سوال۲۷.

الف) متن ساده و روان است و از واژگان امروزی استفاده شده‌است.

ب) به چاله نیفتادن

سوال۲۸.

الف) مرغ سحر استعاره از شاعر، همت از باد خواستن تشخیص است.

ب)بهر در مصرع اول اهمیت املایی دارد و با بحر نباید اشتباه شود.

www-kanoon-ir

ج) واژه "مسلک"

د)است

ث)اشاره به بیگانه ستیزی و وطن‌دوستی دارد.